

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **H. S.**, zastoupen JUDr. Davidem Kojzarem, advokátem se sídlem Sokolovská 87/95, Praha 8 - Karlín, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor cizinecké policie,** se sídlem Křižíkova 12, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2011, č. j. 11 A 268/2011 – 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce – advokátovi JUDr. Davidovi Kojzarovi **se určuje** na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů částka 4800 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O důvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2011, č. j. 11 A 268/2011 – 19, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce H. S. domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2011, č. j. KRPA-41251/ČJ-2011-000022, jímž byl žalobce podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2011 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění s tím, že doba jeho zajištění byla stanovena na 180 dnů. Zajištění žalobce bylo odůvodněno důvodnou obavou, že se žalobce bude na území České republiky skrývat a tím mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Tuto důvodnou obavu měla vzbudit protiprávní jednání žalobce, která žalovaný ve svém rozhodnutí popsal následovně: překročení státní hranice v úkrytu, zdržování se na území České republiky neoprávněně bez platného pobytu nebo platného víza a bez cestovního dokladu, porušení povinnosti zdržovat se v určitém místě stanovené řeckými orgány a vědomé uvádění nepravdivých údajů o své osobě, konkrétně o datu svého narození, s cílem získat postavení nezletilého cizince.

Městský soud při rozhodování vyšel z toho, že dosavadní jednání žalobce, vymezené ve shodě s žalobou napadeným rozhodnutím, kterým žalobce hrubě porušil zákon o pobytu cizinců [konkrétně § 103 písm. n)], vyvolává reálnou obavu, že by se mohl skrývat, v důsledku čehož by nedošlo k naplnění rozhodnutí o vyhoštění. Žalobce navíc nemá žádné finanční prostředky a na území České republiky nemá pobyt, kam by mohl správní orgán doručovat své písemnosti. Rozhodnutí o zajištění bylo založeno výlučně na osobním jednání žalobce. Tyto skutečnosti také umožnily žalovanému dospět k závěru, že mírnější donucovací opatření by nebyla účinná. Závěry městského soudu v rozsudku ze dne 12. 8. 2011, č. j. 9 A 254/2001, na který se žalobce odvolával, se netýkají žalobce. Odůvodnění doby zajištění (180 dnů) je dostatečné. Žalovaný uvedl, že tuto dobu stanovil z důvodu složitosti přípravy výkonu rozhodnutí. Cizinci musí zajistit náhradní cestovní doklad a vzhledem k tomu, že žalobce nemá žádný doklad totožnosti, je vydání náhradního dokladu a ověření totožnosti značně ztíženo. Poukaz na porušení zásady rychlosti správního řízení není důvodný, neboť sám žalobce svým chováním, zejména uváděním nepravdivých informací, nepředložením dokladu totožnosti atd., přispívá k prodloužení správního řízení. Městský soud neshledal důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného, a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou výslovně opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že správní soud nevzal v úvahu jím překládanou argumentaci, v níž poukazoval na nedostatečnost soudem popisovaných důvodů pro zajištění cizince (s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2006, č. j. 4 Azs 234/2005 - 59). Odkázal dále na podobné případy řešené městským soudem odlišně v rozsudcích ze dne 12. 8. 2011, sp. zn. 9 A 254/2011, a ze dne 7. 9. 2011, č. j. 3 A 183/2011 - 19. Soud se nezabýval námitkami proti závěru správního orgánu o účelovém uvádění nepravdivých údajů o jeho věku. V Afghánistánu není běžné vydávání rodných listů a vedení matrik a lidé informace o svém věku tedy získávají většinou pouze od svých rodičů. Takové údaje o stáří osob mohou být proto v mnoha případech pouze přibližné. Tato tvrzení byla podpořena odkazem na zprávu Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Issuance of birth certificates and marriage certificates; type sof documents required by the applicant in Afghanistan or in embassies to obtain official documents*, 18 December 2007, AFG102679.E, dostupnou z http://www.unhcr.org/refworld/docid/47d6543c22.html. Soud se těmito skutečnostmi

nezabýval. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel dodal, že přicestování v nákladovém prostoru kamionu svědčí o zoufalosti situace, ze které se snaží dostat. Proto lze jen těžko skutečnost, že nemá doklady, přičítat k jeho tíži a považovat ji za dostatečný důvod pro postup správního orgánu. Městský soud nesprávně posoudil přiměřenost daného zajišťovacího prostředku, když vycházel pouze z obecné úvahy o případné době pro zjištění jeho totožnosti. Není vyloučeno, aby totožnost byla zjištěna i v době, kdy bude na svobodě. Nelze ani automaticky předpokládat, že se bude snažit uprchnout. Správní orgán ani městský soud neuvedly, že by žadatel nespolupracoval, pouze uvedly, že vědomě lhal o svém věku. V zemi jeho původu není neobvyklé, že lidé z venkovských oblastí netuší, kolik jim je let. Navíc jen těžko lze předpokládat, že by měl tak detailní znalost českého právního řádu, aby věděl, že bude požívat výhod z titulu nízkého věku. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Stěžovatel v žalobě mimo jiné rozporoval závěr správního orgánu o tom, že úmyslně uváděl nepravdivé údaje o svém věku. Nyní v kasační stížnosti namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť se městský soud s touto argumentací nevypořádal, a dále věcnou nesprávnost uvedeného závěru, který městský soud z rozhodnutí žalovaného převzal.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, spočívající v nevypořádání se s žalobní argumentací. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, všechna zde citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz) jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Ve svém nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, Ústavní soud například vyslovil, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nejvyšší správní soud pak ve svém rozsudku ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 – 62 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), vyslovil právní názor, že „*nezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního*

orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].“ Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu [viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75 (č. 133/2004 Sb. NSS), a ze dne 20. 12. 2007, č. j. 6 As 63/2006 - 101] pak platí, že nedostatkem důvodů nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí. Pouhá skutečnost, že by mohlo být odůvodnění rozhodnutí v některých částech propracovanější, tedy nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost.

V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud napadený rozsudek neshledal nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Odůvodnění napadeného rozsudku není pouhým odkazem na argumentaci žalovaného a obsahuje úvahy, kterými se městský soud řídil. Skutečnost, že se tyto úvahy shodují s úvahami správního orgánu, ještě nečiní rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným. V těchto úvahách přitom městský soud uvedl, o jaká zjištění své závěry opřel. Městský soud uvedl, že vycházel ze správního spisu, jehož obsah ve svém rozsudku rekapituloval, a dále pak odkázal i konkrétně na lékařskou zprávu Pediatrické kliniky UK 2.LF a FN v Praze – Motole. Městský soud tedy na námitku stěžovatele ohledně úmyslného uvádění nepravdivých skutečností reagoval, vyslovil konkrétní závěr, v němž stěžovateli nepřisvědčil, a označil skutečnosti, z nichž při tom vycházel. Dílčí nedostatek odůvodnění spočívající v tom, že městský soud neuvedl, jaký vliv na jeho závěry má zpráva Immigration and Refugee Board of Canada, sám o sobě neznamená jeho nepřezkoumatelnost. Odůvodnění poskytuje dostatečný podklad pro přezkum správnosti závěrů městského soudu.

Nejvyšší správní soud však zároveň konstatuje, že městský soud na základě jím uváděných podkladů dospěl k nesprávnému závěru, že stěžovatel vědomě uváděl nepravdivé údaje o svém věku s cílem získat postavení nezletilého cizince.

Městský soud uvedl, že „*z odborného vyjádření z oblasti antropologie a pediatrické apologie vyplývá, že věk žalobce je jednoznačně vyšší než 19 let, tedy než žalobcem udávaný kalendářní věk 17,5 roku.*“ Skutečnost, že odborník dospěl k závěru, že skutečný věk (datum narození) stěžovatele se liší nejméně o rok a půl od jím uváděného věku (data narození), sám o sobě není jednoznačným důkazem o vědomém uvádění nepravdivých údajů o věku ze strany stěžovatele. Uvedená lékařská zpráva může podporovat tento závěr, ovšem není postačující. V úvahu je nutno vzít specifika země původu stěžovatele, na které bylo poukazováno. Jestliže v Afghánistánu není běžné vydávání rodných listů (viz zpráva Immigration and Refugee Board of Canada, na níž stěžovatel odkazuje), musel by být závěr o vědomém uvádění nepravdivých údajů podepřen dalšími skutečnostmi. Na druhou stranu je potřeba podotknout, že ani nevydávání rodných listů samo o sobě neznamená, že by bylo v Afghánistánu běžné, aby zdejší obyvatelé znali svůj věk pouze přibližně, s odchylkou i více než jednoho roku. Opřel-li však městský soud svůj závěr o vědomém uvádění nepravdivých údajů pouze o závěr uvedeného odborného vyjádření, jeho právní posouzení daného skutkového stavu bylo v takovém případě nesprávné. Nelze bez dalšího usuzovat, že si stěžovatel musel být vědom závěrů, které byly následně vysloveny v odborném vyjádření. Nic nenasvědčuje tomu, že by disponoval takovými lékařskými znalostmi, aby si sám mohl stanovit věk „*dle GP metody (Greulich a Pylové)*“, která byla použita při jeho vyšetření v posuzovaném případě.

Zároveň však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že uvedené nesprávné posouzení skutkového stavu ze strany městského soudu, nemohlo mít vliv na zákonnost jeho rozsudku. Vědomé uvádění nepravdivých údajů o osobě stěžovatele totiž nebylo jediným důvodem pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí a následně i zamítnutí žaloby stěžovatele. Ostatní důvody přitom i přes uvedené pochybení obstojí. Městský soud by musel k zamítnutí žaloby přistoupit i v případě, že by stěžovateli v žalobním bodu ohledně vědomého uvádění nepravdivých údajů přisvědčil.

Stěžovatel tvrdí, že ony ostatní důvody jeho zajištění (přicestování v úkrytu, zdržování se na území České republiky bez povolení k pobytu a bez platného cestovního dokladu a nerespektování příkazu řeckých orgánů zdržovat se v určitém místě) nejsou s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2006, č. j. 4 Azs 234/2005 - 59, dostačující. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že *„skutečnost, že žalobkyně vstoupila na území České republiky mimo hraniční přechod a pobývá na území České republiky bez cestovního dokladu a platného víza, jakož i to, že nedisponuje finančními prostředky, nelze bez dalšího považovat za relevantní důvod pro zajištění cizince. Ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které uvádí deklaratorní výčet skutečností, odůvodňujících nebezpečí, že cizinec bude v budoucnu mařit výkon správního rozhodnutí* [...]." Nutno poznamenat, že toto rozhodnutí se opíralo o text ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 20. 12. 2007.

Podle aktuálního znění ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.*"

Současná právní úprava se oproti právní úpravě aplikované v citovaném rozsudku liší zejména v tom, že již neuvádí demonstrativní výčet skutečností, které mohou odůvodňovat nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Při interpretaci této kategorie však lze podpůrně vycházet z úpravy dřívější. Podle ní existovalo takové nebezpečí například tehdy, přicestoval-li cizinec na území České republiky v úkrytu (odkaz na ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 6 zákona o pobytu cizinců účinného do 20. 12. 2007). Překročení státní hranice v úkrytu proto může být i podle současné právní úpravy významnou indicií pro učinění závěru o existenci nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Je však nutno vždy zohlednit všechny okolnosti případu a posoudit, zda tento závěr podporují nebo naopak vyvracejí indicie další. V posuzované věci bude obava z možného maření či ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění umocněna dvěma skutečnostmi. V prvé řadě stěžovatel nemá platný doklad totožnosti, a ověřování jeho totožnosti, pokud by se pohyboval volně po území České republiky a nebyl by

zajištěn, by proto bylo značně ztíženo. Stěžovatel navíc již v minulosti nerespektoval rozhodnutí řeckých úřadů, jímž mu byla uložena povinnost zdržovat se na určitém místě. Tyto skutečnosti svědčí o nezbytnosti zajištění stěžovatele pro to, aby byl garantován řádný výkon rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Zásah do jeho osobní svobody je zde vyvážen vysokou mírou nebezpečí z maření či ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Zajištění stěžovatele je proto za daných okolností nutno hodnotit jako opatření přiměřené. Všemi uvedenými skutečnostmi přitom odůvodnili existenci nebezpečí z maření nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění také žalovaný a městský soud. Nejvyšší správní soud toto hodnocení považuje za správné, přestože žalovaný i městský soud nesprávně vycházeli navíc z toho, že byl naplněn důvod další – vědomé uvádění nepravdivých údajů o svém věku s cílem získat výhodnější postavení nezletilého cizince.

Pokud žalovaný i městský soud opřeli své závěry o více důvodů a jeden z nich v řízení před Nejvyšším správním soudem neobstál, nemůže to mít vliv na zákonnost jejich rozhodnutí, byly-li zbývající důvody pro učinění daných závěrů postačující. Tak tomu bylo v posuzovaném případě, kdy přicestování v úkrytu, zdržování se na území České republiky bez dokladu totožnosti a nerespektování příkazu řeckých orgánů zdržovat se v určitém místě, byly zcela dostatečným důvodem pro zajištění stěžovatele, nebylo-li zároveň možné uložit zvláštní opatření za účelem vycestování (§ 123b a 123c zákona o pobytu cizinců).

Co se týče odkazu stěžovatele na dvě rozhodnutí městského soudu vydaná dle jeho tvrzení v podobných případech, je nutno poznamenat, že rozhodnutí soudu je výsledkem nezávislého soudního rozhodování v konkrétní věci s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu. Nelze proto požadovat, aby soudy vždy rozhodovaly stejně, byť v odlišných kauzách (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. II. ÚS 647/10, dostupné na http://nalus.usoud.cz).

Městský soud tedy postupoval správně, pokud žalobu zamítl, a výrok jeho rozsudku stojí na důvodech, které v řízení před Nejvyšším správním soudem v podstatné míře, byť ne zcela, obstály. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl (srov. také usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS).

Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V řízení byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát JUDr. David Kojzar, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho odměně a náhradě hotových výdajů. Podle

ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7 a § 11 odst. 1 písm. b) a d) a odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mu byla určena odměna v částce 4200 Kč (2 x 2100 Kč za 2 úkony právní služby – převzetí případu a příprava zastoupení včetně studia spisu a podání kasační stížnosti) a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 600 Kč (2 x 300 Kč). Celková částka odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného zástupce tak činí 4800 Kč. Jelikož ustanovený zástupce přes výzvu soudu ze dne 14. 12. 2011 nevyčíslil svou odměnu a nesdělil, zda je plátcem daně z přidané hodnoty, bylo o odměně rozhodnuto pouze na základě skutečností zřejmých ze spisu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu